

***DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD
SREDNJOŠKOLSKOG OBRAZOVANJA I
UČENIČKIH DOMOVA
REPUBLIKE HRVATSKE***

ZAGREB srpnja 2007.

ČLANOVI VIJEĆA ZA PEDAGOŠKI STANDARD PREDŠKOLSKOGA, OSNOVNOŠKOLSKOGA I SREDNJEŠKOLSKOGA SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

(vijeće imenovao ministar, 11. rujna 2006.god.)

- Nikola Pastuović**, prof.dr.sc. Pedagoški fakultet, Sveučilište u Zagrebu, **predsjednik**
- Ante Bežen**, prof.dr.sc. Pedagoški fakultet, Sveučilište u Zagrebu, **dopredsjednik**
- Marija Brana**, prof., Srednja škola Zvane Črnje, Rovinj
- Hildegard Auf-Franić**, prof.dr.sc. Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
- Josip Grgurić**, prof.dr.sc. Klinika za dječje bolesti, Zagreb
- Vinko Grgić**, prof., II. osnovna škola Čakovec, Čakovec
- Sonja Pribela Hodap**, prof. psiholog, dječji vrtić Crikvenica i Udruga RODA
- Marija Ivanković**, prof., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH
- Vojko Kranželić**, prof., Ekonomska i birotehnička škola, Bjelovar
- Zvonimir Laktašić**, prof., Sindikat hrvatskih učitelja, Zagreb
- Ivica Pažin**, doc.dr.sc. Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu, Sveučilište u Osijeku
- Tonči Padovan**, prof., Osnovna škola Blato, Blato na Korčuli
- Josip Prpa**, prof., Gimnazija Vukovar, Vukovar
- Ivan Prskalo**, prof.dr.sc. Učiteljska akademija, Sveučilište u Zagrebu
- Mirko Ruščić**, mr.sc. Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu
- Danica Sinožić**, prof., Osnovna škola "Fran Franković", Rijeka
- Daniela Živković** doc.dr.sc., Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
- Sanja Župa**, dipl. učiteljica, Osnovna škola Spinut, Split
- Jozo Čavar**, mr.sc. Agencija za obrazovanje odraslih Zagreb
- Sergej Gabršček**, prof.dr.sc vanjski suradnik, Centar za promociju znanja, Ljubljana, Slovenija

ZADAĆA : IZRADA PEDAGOŠKOG STANDARDA SREDNJOŠKOLSKOG SUSTAVA

Odlukom ministra od 11.rujna 2006.imenovano je
Povjerenstvo za srednje škole i učeničke domove u sastavu:

1. **Marija Brana**, prof., Srednja škola Zvane Črnje Rovinj - voditeljica Povjerenstva
2. **Vojislav Kranželić**, prof., Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar
3. **Josip Prpa**, prof., Gimnazija Vukovar, Vukovar
4. **Mirko Ruščić**, mr.sc. Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu
5. **Grgo Luburić**, dr.sc. Učenički dom Maksimir, Zagreb
6. **Suzana Delić**, dipl.politolog, Škola za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu Pula
7. **Vlado Luburić**, prof. Agencija za strukovno obrazovanje
8. **Hildegard Auf- Franić**, dr.sc. Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
9. **Veljko Oluić**, prof., dipl.ing.arh. Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
10. **Tonči Žarnić**, prof., dipl.ing.arh. Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
11. **Čedomir Ružić**, prof., Srednja škola Mate Blažine, Labin
12. **Dušan Petričević**, dr.sc. -----fakultet, Sveučilište u Zagrebu
13. **Jozo Čavar**, mr.sc. Agencija za obrazovanje odraslih Zagreb

Državni pedagoški standard predstavlja skup normativa i mjerila koja određuju srednjoškolsku djelatnost

Ciljevi Državnog pedagoškog standarda:

- *Ujednačavanje i poboljšavanje kvalitete odgoja i obrazovanja u RH*
- *Približavanje uvjetima obrazovanja u zemljama Europske unije*
- *Poticanju trajnog profesionalnog usavršavanja i napredovanja nastavnika i drugih djelatnika*
- *Poboljšanju uvjeta rada i opremljenosti u srednjim školama*
- *Razvijanju navike cjeloživotnog učenja*
- *Primjeni informatičko-komunikacijske tehnologije*
- *Poboljšanju upravljanja u srednjim školama i učeničkim domovima*
- *Uvođenju sustava praćenja i vanjskog vrednovanja*

Državnim pedagoškim standardom utvrđuju se:

mjerila za veličinu srednjoškolske ustanove s obzirom na :

- *broj razrednih odjela i broj učenika*
- *broj učenika u razrednom odjelu i odgojno obrazovnoj skupini*
- *broj radnika u srednjoj školi i učeničkom domu*

mjerila za uvjete odvijanja odgojno-obr. procesa s obzirom na :

- *opterećenost učenika u nastavi, prijevoz, smještaj,*
- *opskrbu udžbenicima*
- *stručno usavršavanje –napredovanje radnika*
- *prostorno tehničke uvjete i opremu srednjoškolskih ustanova*
- *zdravstvenu zaštitu učenika*
- *uspostavu i razvoj sustava kvalitete*

mjerila za ostvarivanje uvjeta rada

- *za posebne potrebe u srednjem školstvu i učeničkim domovima*
- *u obrazovanju odraslih u sustavu sred.obrazovanja*

VELIČINA SREDNJE ŠKOLE

**Optimalna veličina srednje škole ima
16 do 20 razrednih odjela - 400 do 500 učenika**

Za ustroj srednje škole treba najmanje **8** razrednih odjela sa **180** učenika.
Broj razrednih odjela ne bi smio biti iznad 32, tj. 800 učenika u školi.

Optimalno je da škola provodi rad u jednoj smjeni

s mogućnošću cjelodnevnog odgojno-obrazovnog rada u školi
(dodatna, dopunska nastava, slobodne aktivnosti, aktivnosti
cjeloživotnog obrazovanja za cjelokupnu lokalnu zajednicu).

RAZREDNI ODJEL

- **Optimalan broj učenika u razrednom odjelu je 24.**
(najmanji 20, najveći 28)
- Razredni odjeli mogu se ustrojiti i s manjim brojem učenika uz suglasnost MZOŠ-a.
- U jednom raz.odjelu mogu se obrazovati učenici za najviše 3 srodna zanimanja
- U razrednim odjelima u kojima je uključen/1,2,3/učenika s teškoćama u razvoju broj učenika ne može biti veći od 26,23,20 učenika.

Obrazloženje:

- Organizacija nastavnog sata , individualni pristup i praćenje rada učenika, primjena suvremenih metoda i oblika rada , iskustva nastavnika upućuju na opravdanost utvrđivanja optimalnog broja učenika u razrednom odjelu (24). Maksimalan broj učenika u razrednom odjelu s dosadašnjih 30 smanjen je na 28 što je u skladu sa standardima većine zemalja Europske unije, čemu u prilog idu i demografska kretanja u Republici Hrvatskoj. Prosječan broj učenika u razrednom odjelu u šk. god. 2006/07 iznosi **25,61**

ODGOJNO - OBRAZOVNA SKUPINA

- Odgojno – obrazovna skupina formira se za izvođenje:
- zajedničkog, izbornog i fakultativnog dijela programa
- izvannastavnih aktivnosti
- dodatne i dopunske nastave

NASTAVNICI

- Broj nastavnika utvrđuje se temeljem broja sati odgojno-obrazovnog rada propisanih nastavnim planom, a sukladno pravilniku o normi.
- **odgojno-obrazovni rad** obuhvaća :
- Zajednički dio programa, izbornu, dopunsku, dodatnu, fakultativnu i izbornu nastavu, rad s razrednim odjelom i izvannastavne aktivnosti.

Zajednički poslovi

Srednja škola do 400 učenika ima ravnatelja, tajnika i jednog radnika na računovodstvenim poslovima.

Škola veća od 400 učenika ima i administrativnog radnika.

Škola ima stručnjaka koji održava računala i ostalu informatičku opremu

STRUČNI SURADNICI

- Stručno razvojnu službu čine:
- Pedagog, psiholog i knjižničar i specif. profil stručnjaka
- Škole do 180 učenika imaju (2) stručna suradnika,
- od 180 do 500 učenika (3) stručna suradnika,
- s više od 500 učenika (4) stručna suradnika
- Prema specifičnosti, škole uz navedene suradnike mogu angažirati neki specifični profil stručnjaka, neophodan za odgojno-obrazovno funkcioniranje te škole (defektolog, logoped i sl.).

Mjerila za odvijanje odgojno obrazovnog procesa

- Opterećenost učenika u nastavi /6 sati dnevno, 30 tjedno/
Optimalno je da škola provodi rad u jednoj smjeni
s mogućnošću cjelodnevnog odgojno-obrazovnog rada u školi (dodatna, dopunska nastava, izvannastavne aktivnosti. . .
- Jednakost uvjeta :
Prijevoz, smještaj u dom, opskrba udžbenicima, zdravstvena zaštita i prehrana učenika
- Znanstvena i druga istraživanja u školi

NAPREDOVANJE NASTAVNIKA I RAVNATELJA

- Nastavnici mogu napredovati u zvanja: - **mentora**
- **savjetnika**
- **višeg savjetnika**
- Ravnatelj : dužan je osposobljavati i usavršavati se u stručnim područjima nacionalnog i europskih obrazovnih sustava, zatim upravljanja i vođenja u školi kao odgojno-obrazovnoj instituciji.
- Time stječe ravnateljske kompetencije za koje dobiva licenciju.

PROSTORNI I TEHNIČKI UVJETI

Osnovni standard školskog prostora treba **osigurati rad škole u jednoj smjeni**, iznimno u dvije do stvaranja potrebnih uvjeta.

UČIONICE ZA OPĆEOBRAZOVNU NASTAVU:

- **Općeobrazovna** za 24 učenika, tj. 60 m², (po uč. 2.5 m²; visine 3.0 -3.2 m²)
- **Specijalizirana za: fiziku, kemiju i biologiju** s pripadajućim kabinetima dimenzioniraju se 3 m² po učeniku
- **Specijalizirana za informatiku** s pripadajućim kabinetom dimenzionira se za pola razrednog odjela 3.5 m² po učeniku

SPECIJALIZIRANE UČIONICE ZA STRUKOVNU I PRAKTIČNU NASTAVU

- **Učionice za teoretsku strukovnu nastavu** opremaju se demonstracijskim stolom i popratnom opremom i dimenzioniraju se s 2,5 do 3,0 m² po učeniku
- **Radionice za praktičnu nastavu** sastoje se od prostora:
 - za pripremu vježbi
 - za izvođenje vježbi
 - radionica
 - skladišnih (sirovina i gotovih proizvoda)
 - za alate, strojeve i uređaje
 - za odlaganja otpadnih i opasnih materijala
 - kabineta za nastavnike i kabineta voditelja
 - učeničke garderobe i sanitarnog čvora.

PROSTORI ZA TJELESNU I ZDRAVSTVENU KULTURU

- **Sastoje se od zatvorenih i otvorenih prostora školskih vježbališta.**
- Srednja škola **mora imati dvoranu** za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture **primjerenu broju učenika** i to veličine:
- 30 x 20 x 7 m sa svim pratećim prostorima za školu do 16 razrednih odjela (dvodijelna)
- 45 x 27 x 8 m sa svim pratećim prostorima za školu s više od 16 razrednih odjela (trodijelna)

- **Prostor za više namjena** koristi se za boravak i odmor učenika, te povremeno za priredbe, skupna predavanja, projekcije i prezentacije kao i druge izvannastavne aktivnosti. Dimenzionira se s 0,50 m² po učeniku, ali ne manje od 90 m².
- **Učenički klub** služi za druženje učenika, rad učeničkog vijeća, boravak učenika putnika i slično.
- **Blagovaonica** se locira uz društveni prostor, komunikacije i funkcionalno je vezana za distribucijsku kuhinju.

KNJIŽNICA

- Veličina knjižnice ovisi o broju učenika tj. broju razrednih odjela. Kod dimenzioniranja treba računati da će u čitaonici istodobno boraviti 5% učenika škole, a radni prostor po jednom korisniku iznosi 2 m².
- Knjižnica ne može biti manja od 60 m².
- Knjižnica se sastoji od prostora za:
 - rad knjižničara (15 m²),
 - smještaj knjižnične građe (slobodni pristup; 5,5 m² na 1000 knjiga)
 - računalnih mjesta za individualni rad korisnika (15 m²)
 - smještaj učiteljskog fonda (5 m²)
 - individualni i skupni rad
 - izložbe i spremište za knjižničnu građu
 - Multimedijaska učionica se dimenzionira za 20 korisnika x 3 m = 60 m².

Z B O R N I C A

- U školi s **16** do **20** razrednih odjela zbornica treba imati **30** mjesta za sjedenje, u pravilu oko spojenih stolova, te je površine od **60** do **80 m²**.
- Zbornica može biti proširena s prostorom za odmor i razgovor.

Oprema na razini škole :

- telefonska instalacija, internet, intranet
- razglasni uređaj s školskim zvonom
- školski sat
- alarmni sustav
- video nadzor
- digitalna kamera
- digitalni fotoaparati
- fotokopirni aparat
- interaktivna ploča
- oglasna ploča
- izložbene vitrine i stolovi
- oprema prema planu i programu škole

Oprema učionice

- radni stolovi za učenike – dvosjedi, jednosjedi
- stol za nastavnika s računalom
- trodijelna školska ploča
- LCD projektor - stropni s projekcijskim platnom
- audio linija
- zidna ploha za izložbe: ploča s mekom oblogom i
- magnetna ploča
- ormari, vitrine i police (pohrana nastavnih sredstva, pomagala i priručnog materijala)
- prva pomoć, komplet

Kabinet nastavnika

- radni stolovi i stolci za nastavnike
- ormari, vitrine i police za nastavna sredstva i pomagala
- stol za nastavnika s računalom
- stol, radna ploha za rad nastavnika s učenicima

SUSTAV KVALITETE I INSTITUCIJE ZA PRAĆENJE

- vrednovanje kvalitete kurikuluma (svakih 5 godina)
- vrednovanje kvalitete opreme, strojeva i uređaja (svakih 5 godina)
- vrednovanje kvalitete rada škole (svake godine)
- vrednovanje rada školskog rukovodstvenog tima (svake godine)
- vrednovanje rada nastavnog osoblja (kontinuirano)
- samovrednovanje rada škole (kontinuirano)

PRAĆENJE VRŠE:

- Agencija za odgoj i obrazovanje
- Agencija za strukovno obrazovanje
- Prosvjetna inspekcija i stručno - pedagoški nadzor
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje

POSEBNE POTREBE U SREDNJEM ŠKOLSTVU

Obrazovanje učenika nacionalnih manjina:

Model A - cjelokupna nastava izvodi na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz obvezno učenje hrvatskog jezika.

Model B - nastava se izvodi dvojezično. Prirodna se grupa predmeta uči na hrvatskom jeziku, a društvena grupa predmeta na jeziku nacionalne manjine.

Model C - nastava se izvodi na hrvatskom jeziku uz dodatnih 5 školskih sati namijenjenih njegovanju jezika i kulture nacionalne manjine.

Školovanje djece stranih državljana

Školovanje učenika na otocima i drugim prometno izdvojenim područjima

- Srednja škola na otoku ili u drugom prometno izdvojenom prostoru **može se osnovati i s oko 30% manjim brojem razrednih odjela** od broja predviđenog ovim standardom.

Školovanje darovitih učenika

- Škola sustavno provodi identifikaciju i praćenje darovitih učenika (školski stručni tim)

Školovanje učenika s teškoćama u razvoju

- prema redovitom programu uz uporabu specif.nast.sredstava i pomagala
- prilagođenom programu
- posebnom programu

UČENIČKI DOM

- U Republici Hrvatskoj ukupno djeluje 53 učenička doma u vlasništvu države od kojih jedan za potrebe policije i jedan za potrebe škole za vatrogasce.
- Uz sufinanciranje države program ostvaruju i četiri doma u sklopu vjerskih zajednica.
- Kapacitet učeničkih domova je 8539 mjesta.
- Petnaest učeničkih domova je u sastavu srednjih škola , a ostali djeluju kao samostalne srednjoškolske ustanove.

VELIČINA DOMA I ODGOJNO - OBRAZOVNE SKUPINE

- Učenički dom može se osnovati kao **samostalna ustanova ako ima najmanje 80 učenika odnosno najmanje 4 odgojno - obrazovne skupine.**
- Učenički dom koji ima manje od **80** učenika organizira se kao područni odjel drugog doma ili odjel škole i ima svog voditelja doma.
- Učenički dom optimalne veličine ima najviše **10 odgojno - obrazovnih skupina.**
- Odgojno - obrazovna skupina ima najmanje **15**, a najviše **25** učenika.

ODGAJATELJI I STRUČNI SURADNICI U DOMU

- Broj odgajatelja kao nositelja danonoćnog (**24 sata x 7 dana**) odgojno - obrazovnog rada utvrđuje se na temelju potrebe neposrednog odgojno - obrazovnog rada
- Dom ima noćnog pazitelja s najmanje SSS koji isključivo radi u timu s odgajateljem
- Stručni suradnici:
 - **pedagog, psiholog, socijalni radnik.**
 - Dom do **80** učenika ima **jednog** stručnog suradnika.
 - Domovi s **80** do **250** učenika imaju **dva** stručna suradnika, od kojih jedan obavlja poslove organizatora slobodnog vremena učenika.
 - Svaki učenički dom ima zdravstvenog voditelja – VŠS.
 - Dom ima knjižničara i informatičara.

UČENIČKI DOM – PROSTORNI I TEHNIČKI UVJETI

- Prostori stanovanja, boravka, učenja i provođenja slobodnog vremena
- Prostori za upravu, organizaciju i koordinaciju rada
- Gospodarski prostori
- Ostali prostori
- Vanjski prostori

MJERILA ZA PROSTORE U UČENIČKOM DOMU

- **Soba učenika** dimenzionira se s **5,5 m²** po učeniku. Sanitarni prostor, s tuš kabinom, WC-om i umivaonikom, a povezan je sa sobom učenika.
- **Soba za dnevni boravak i učenje** dimenzionira se s **1,5 m²** po učeniku, a može se koristiti za najviše dvije odgojne skupine.
- **Informatička učionica** dimenzionira se s **3,0 - 3,5 m²** po računalnom mjestu, a oprema se sa 10 umreženih računala i odgovarajućom informatičkom opremom.
- **Knjižnica i čitaonica** dimenzionira se s **2,0 m²** po učeniku za **10%** učenika, a najmanja veličina je **60 m²**.
- Također treba planirati :
5,5 m² za police s **1000** knjiga na svakih **100** učenika,
prostor za knjižničara i katalog knjiga **15 m²**,
prostor za informatičku opremu i knjižničnu građu, priručnike i periodiku, ovisno o veličini doma.

Dinamiku provedbe ovog Standarda utvrdit će Vlada Republike Hrvatske, na temelju odluke Hrvatskog Sabora, a sukladno njenim odredbama srednjoškolske će ustanove uskladiti svoje akte i poslovanje.